รายงานการเข้าร่วมโครงการเอพีโอ
22-CP-16-GE-WSP-A
Workshop on Customer Management Experience Using Data Analytics
ระหว่างวันที่ 20-22 เมษายน 2565
(ออนไลน์)

จัดทำโดย นายธนวัฒน์ ไทยแก้ว
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
วันที่ 20 มิ.ย. 2565

ส่วนที่ 1 เนื้อหา/องค์ความรู้จากการเข้าร่วมโครงการ

1.1 ที่มาหรือวัตถุประสงค์ของโครงการโดยย่อ

สืบเนื่องจากขีดความสามารถด้านเป็นศักยภาพที่สำคัญของการแข่งขันทางธุรกิจที่จะเข้ามามีความสำคัญมากยิ่งขึ้น โดยได้เข้ามาเป็นปัจจัยขับเคลื่อนการดำเนินงานของธุรกิจ ตั้งแต่การบริหารจัดการประสบการณ์ลูกค้า การจัดการทรัพยากรบุคคล การจัดการผลิต ไปจนถึงการจัดการกลยุทธ์และโมเดลธุรกิจใหม่ อย่างไรก็ตาม สถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ยังคงมีการนำเทคนิคและองค์ความรู้ดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการต่ำ และขาดความรู้ความเข้าใจในการการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นสูง ซึ่งจะช่วยให้มีการบริหารจัดการธุรกิจที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงขึ้น

ทั้งนี้ เครื่องมือสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถเป็นได้ทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ การประชุมเชิงปฏิบัติการจึงเป็นการวางพื้นฐานแนวคิดของการบริหารจัดการและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างครบถ้วน เพื่อการเพิ่มผลกำไร คาดการณ์แนวโน้มและพฤติกรรมของลูกค้า รวมถึงการเพิ่มผลผลิตทางธุรกิจ ที่จะนำไปสู่การตัดสินใจทางธุรกิจได้อย่างรวดเร็วทันและท่วงที (Real time) ต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

1.2 เนื้อหา/องค์ความรู้ที่ได้จากกิจกรรมต่างๆ พร้อมแสดงความคิดเห็นหรือยกตัวอย่างประเด็นที่สามารถนำมาปรับใช้ในองค์กรหรือประเทศไทย *(สามารถจำแนกตามหัวข้อและระบุชื่อวิทยากรบรรยาย)*

- **ความสำคัญและขอบเขตของการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytic) เพื่อการพัฒนาธุรกิจและองค์กร** (สรุปความจาก Session 4 และ 5 ของคุณ Murphy Choy และบางส่วนจาก Session 9 ของคุณ Hideyuki Ezaki)

การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytic) เป็นปัจจัยขับเคลื่อนการดำเนินงานของธุรกิจ ซึ่งองค์กรต้องสามารถบริหารและใช้ประโยชน์ข้อมูล กระบวนการ และเทคโนโลยีได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เพื่อการจัดเก็บ/รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล/สร้างภาพข้อมูล พัฒนาองค์ความรู้ สู่การตัดสินใจและลงมือทำ* ที่มีคุณภาพและทันท่วงที โดยสามารถนำไปประยุกต์ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวได้หลากหลายส่วนงาน ได้แก่ การตลาดและการบริหารจัดการประสบการณ์ลูกค้า การผลิต การเงิน การจัดการทรัพยากรบุคคล รวมถึงการจัดการกลยุทธ์องค์กรและโมเดลธุรกิจใหม่

* สร้างและพัฒนาข้อมูลตามลำดับ Journey of Data

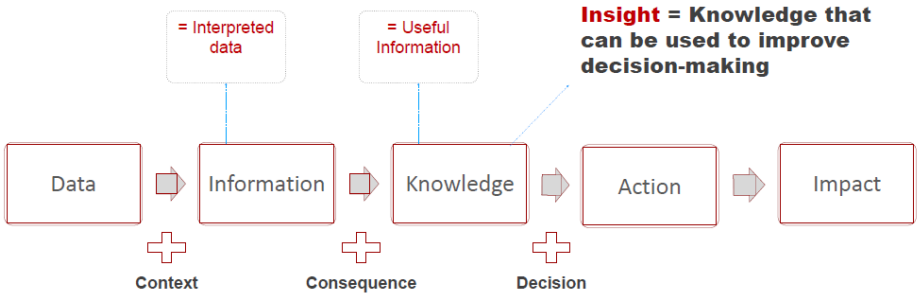

ข้อมูล (Data) เป็นส่วนสำคัญสำหรับการวิเคราะห์และตัดสินใจ ซึ่งช่วยในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ บริการ และกระบวนการของธุรกิจ โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่จะมีข้อมูลจากหลากหลายแหล่งเป็นปริมาณมหาศาล ทั้งนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เพื่อนำมาซึ่ง insight มีหลายลักษณะขึ้นอยู่กับความต้องการขององค์กร ลักษณะงาน และการสนับสนุนในเชิงเทคโนโลยีที่จำเป็นเพื่ออำนวยความสะดวกและเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานให้กับมนุษย์

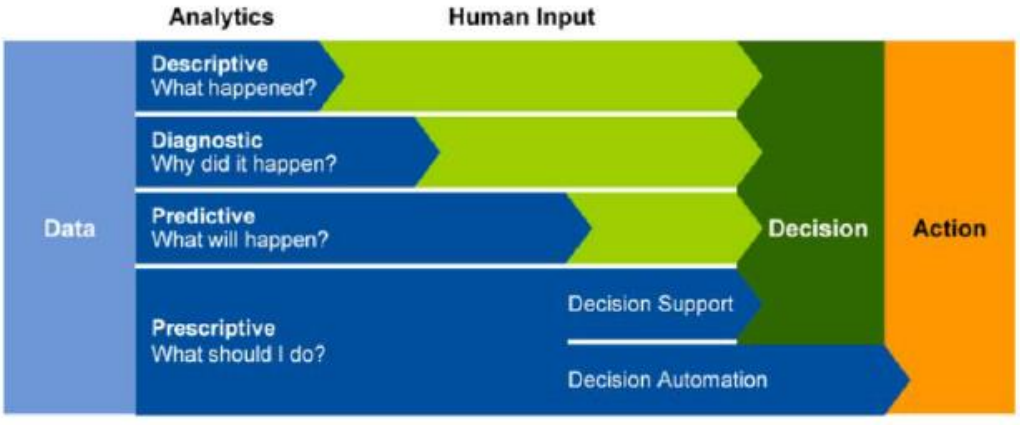

Source: Gartner (October 2014)

การวิเคราะห์ข้อมูลในอีกมุมหนึ่งคือการพัฒนาและเพิ่มมูลค่าของข้อมูลจากประโยชน์ของข้อมูลที่เพิ่มมากขึ้น หรือที่เรียกว่า Data Monetisation ซึ่งสามารถนำไปสู่ความเข้าใจใหม่ ผลิตภัณฑ์/บริการใหม่ หรือรูปแบบธุรกิจใหม่ (New Business Model) ได้ โดย Data Monetisation สามารถแบ่งเป็น 5 ประเภท ประกอบด้วย การกระจายสินค้า รูปแบบอัตโนมัติ การเพิ่มด้านดิจิทัล แพลตฟอร์ม และการขยายซัพพลายเชน

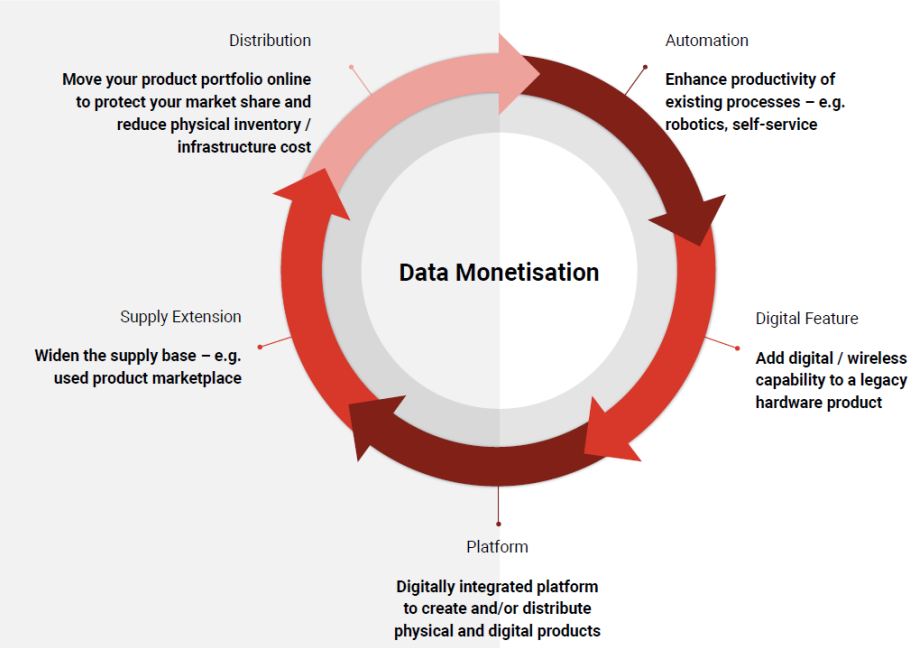

■ **การบริหารจัดการประสบการณ์ของลูกค้า** (สรุปความจาก Session 1 และ 2 ของคุณ Jackson Ong และ Session 6 ของคุณ Mrinmoy Chakraborty)

การบริหารจัดการประสบการณ์ของลูกค้าเป็นสิ่งสำคัญในปัจจุบัน โดยลูกค้าได้มีมุมมองการซื้อหรือใช้บริการเปลี่ยนไปจากในอดีต กล่าวคือจาก “What I can buy from you” เป็น “What I can experience with you” ซึ่งองค์กรจำเป็นต้องสร้างความทรงจำที่พิเศษ (Signature memories) จากการสัมผัสต่าง ๆ ของลูกค้า (Moments and Signature moments) ให้ได้ในทุก ๆ ขั้นตอนของประสบการณ์ของลูกค้า ตั้งแต่การจับความสนใจ (Capture) การโน้มน้าวให้ซื้อ (Convince) ตัดสินใจซื้อ/จุดซื้อ (Convert) และสานสัมพันธ์ (Commit) ในทุก ๆ ช่องทางที่ลูกค้ามีประสบการณ์ร่วมกับแบรนด์ตั้งแต่สถานที่ (Place) ผู้คน (People) และเครื่องมือ (Device) ทั้งในพื้นที่ที่เป็นรูปธรรมและการปฏิสัมพันธ์ที่จับต้องไม่ได้ โดยต้องสะท้อนตัวตนของแบรนด์และสิ่งที่แบรนด์ต้องการสื่อสารอย่างสอดคล้อง/เชื่อมโยงทางความรู้สึก (Coherence) อย่างเข้มแข็งในทุก ๆ จุดสัมผัส

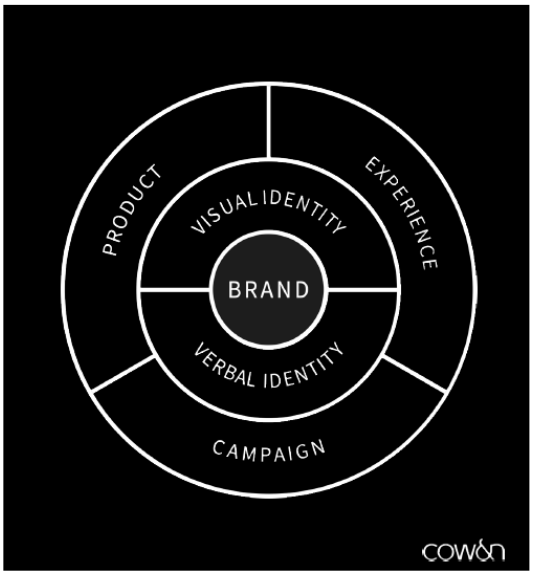

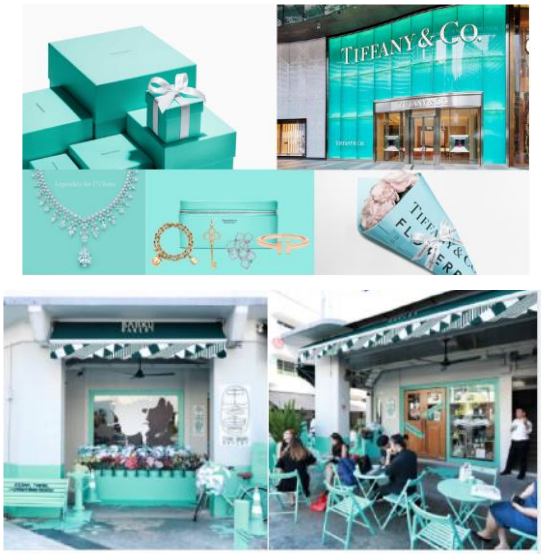

ซึ่งการส่งต่อประสบการณ์ให้กับลูกค้าและสร้างความเป็นเอกลักษณ์ของแบรนด์อย่างสอดคล้อง/เชื่อมโยงมี 3 ปัจจัยที่ต้องให้ความสำคัญ ประกอบด้วย

1. การรู้จักและเข้าใจลูกค้าอย่างลึกซึ้ง (Know your customer)

การเข้าใจลูกค้าจำเป็นต้องรู้จักให้ลึกกว่าการแบ่งคุณลักษณะตาม Demographics เท่านั้นแต่จำเป็นต้องเข้าใจทัศนคติและวิธีคิดที่เป็นเหตุผลที่อยู่เบื้องหลังที่จะนำมาสู่ความสนใจและใช้บริการแบรนด์ด้วย เข้าใจความสำคัญของการแก้ไขปัญหา (Jobs to be Done) ที่แบรนด์ช่วยตอบสนองต่อลูกค้าทั้งฟังก์ชัน อารมณ์ และสังคม และใช้ประโยชน์จากเหตุผลของผลิตภัณฑ์และบริการของแบรนด์เป็นจัดตั้งต้นของเหตุผลในการสร้างความเชื่อให้กับลูกค้า โดยมีเครื่องมือที่จะช่วยจัดการและวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้ คือ Personas หรือ Customer Persona Map

2. การเข้าใจเรื่องบุคลิกภาพของแบรนด์และน้ำเสียงของการสื่อสาร (Know Your Personality & Tone-of-Voice)

ควรกำหนดบุคลิกภาพของแบรนด์ให้มีความชัดเจนและออกแบบการสื่อสารประสบการณ์ของแบรนด์ที่มีความต่อเนื่องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ตั้งแต่อัตลักษณ์ของแบรนด์ (Brand Identity) โทนสีที่ใช้ (Color) ตัวอักษรที่ใช้ (Font) น้ำเสียงของแบรนด์ (Brand Voice) รวมถึงรูปแบบโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีเครื่องมือที่จะช่วยจัดการและวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้ ได้แก่ Personality Traits Spectrum และ Tone-of-Voice Crafting

3. เข้าใจสินทรัพย์ของแบรนด์ (Know your hardworking assets)

วิเคราะห์สินทรัพย์และอัตลักษณ์ของแบรนด์ที่มีความโดดเด่นแตกต่างและน่าจดจำเพื่อดึงออกมาสู่การสื่อสารแบรนด์และสร้างประสบการณ์ให้กับลูกค้าในทุก ๆ จุดสัมผัส โดยมีเครื่องมือที่จะช่วยจัดการและวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้ ได้แก่ Visual Register และ Hard Working Assets Methodology

โดยที่องค์กรสามารถนำการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytic) มาประยุกต์ใช้เพิ่มเติมเพื่อบริหารจัดการประสบการณ์ของลูกค้าให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คาดการณ์แนวโน้ม รวมถึงสามารถยกระดับการบริการและความพึงพอใจให้สูงขึ้นได้ โดยเฉพาะการสร้างความเข้าใจใหม่ (Insights) การจัดการประสบการณ์ ณ จุดที่ลูกค้าสัมผัสกับแบรนด์ (The Moments that matter) การปรับประสบการณ์ใหม่/สร้างมูลค่าใหม่ รวมถึงการสร้างโอกาสทางการตลาดใหม่ เช่น Omni-channel experiences

What CX Data do we need?

Customer Experience Category	Signal Data	Solution Data	Measurement Data
Awareness	Low engagement on SM Low NPS Lack of forward searches	Ad click results Focus groups Customer surveys	NPS 3rd party brand index
Consideration	Low conversion High Email quesries High bounce rate	A.B testing results Keyword analysis Content metrics Social media shares	Bounce rate Time spent on web pages Increased engagement on social channels Increased engagement on emails
Purchase	Abandobed shopping cart Social Media complaints	Focus groups A/B Testing results	Store traffic Sales data
Use	Call center records 3rd party reviews Sensor data	Sensor data	Sales data NPS
Post Purchase	Support center data SM mentions NPS Loyalty scores	Support center records SM mentions Customer surveys	Call center volume Chatbots Website visits to customer support pages

Decision Modelling Tools

Prediction	Classification	Clustering
Predict numerical outcome for new observation	Classify to which category a new observation belongs	Segment observation into similar groups
• Linear regression • Regression trees	• Logistic regression • Classification tress • k-Nearest neighbours	• k-means clustering

- **การบริหารจัดการองค์กรด้วยข้อมูลและขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล** (สรุปความจาก Session 3 และ 9 ของคุณ Hideyuki Ezaki และ Session 7 และ 8 ของคุณ Murphy Choy)

องค์กรสามารถนำการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytic) มาประยุกต์ใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรได้ในหลายลักษณะ โดยเฉพาะการปัญหา/สร้างมูลค่าเพิ่มที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้า ความพึงพอใจแก่พนักงาน การตอบสนองต่อปัญหาอย่างรวดเร็ว การลดต้นทุนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการเพิ่มมูลค่าแก่ธุรกิจและสร้างผลิตภัณฑ์/บริการ/รูปแบบธุรกิจใหม่ ซึ่งองค์กรสามารถพัฒนาและขับเคลื่อนโครงการ (Project Management) ได้ตามแนวทาง 6 ขั้นตอน ได้แก่ การวิเคราะห์ปัญหา การสร้างความร่วมมือภายใน การสร้างทีม การวางระบบของโครงการ การวิเคราะห์ข้อมูล และการขยายผลต่อยอด โดยอาจใช้กรอบการวิเคราะห์ข้อมูลแบบ 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย การระบุปัญหา การแยกแยะปัญหาออกเป็นส่วนย่อย การจัดลำดับความสำคัญ การพัฒนาแผนงาน การวิเคราะห์ข้อมูล การสังเคราะห์ข้อค้นพบ รวมถึงการจัดทำข้อเสนอแนะบนฐานของข้อมูล สำหรับการวิเคราะห์ปัญหาและนำเสนอแนวทางแก้ปัญหาด้วยข้อมูล ทั้งนี้ ในปัจจุบันเริ่มมีหลายองค์กรที่นำการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytic) เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์และกระบวนการทำงานขององค์กร เพื่อตอบสนองต่อปัญหาและวางกลยุทธ์ของธุรกิจอย่างยืดหยุ่น (Agile) บนพื้นฐานของข้อมูล (Data-Driven Strategy) อาทิ บริษัท Adobe ภายใต้แนวคิดการบริหารจัดการแบบ DDOM (Data-Driven Operating Model)

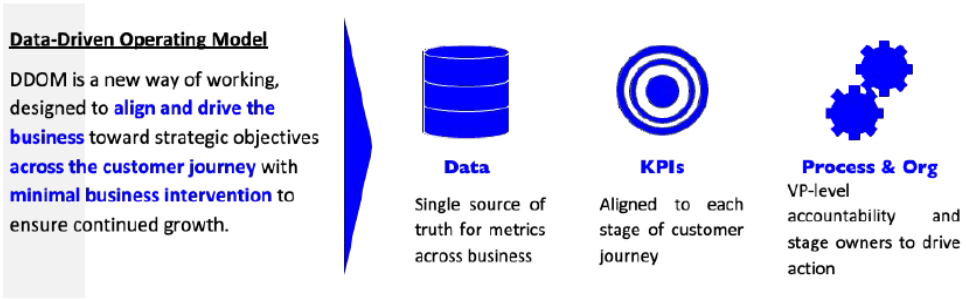

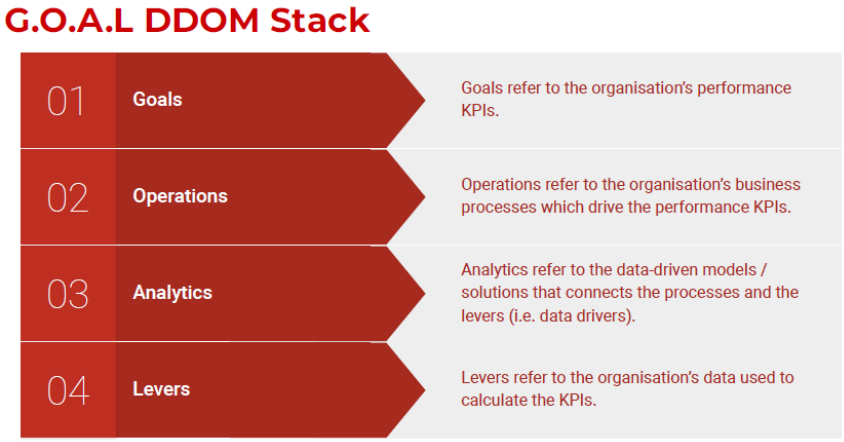

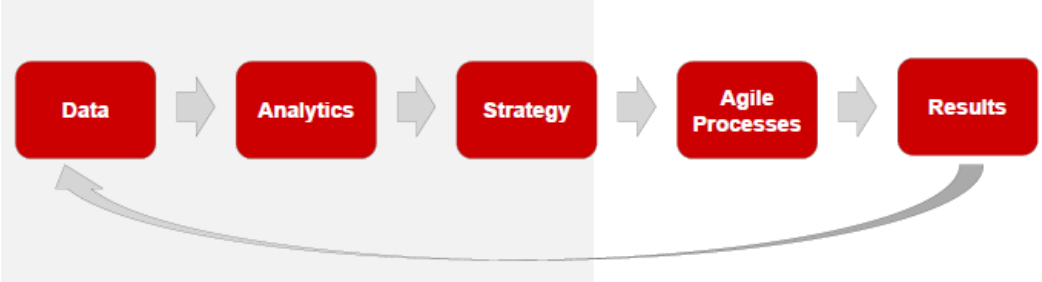

ทั้งนี้ สำหรับการประยุกต์ใช้แนวคิดการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดทำนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรม และพัฒนา SMEs ให้ประยุกต์ใช้ข้อมูลเป็นฐานในการตัดสินใจทางธุรกิจ ในกรณีของประเทศไทยยังมีข้อจำกัดหลายด้าน ได้แก่ การจัดเก็บ รูปแบบข้อมูล และคุณภาพของชุดข้อมูล การเข้าถึงเข้ามูลและการแบ่งปันข้อมูลระหว่างหน่วยงาน โดยเฉพาะระหว่างรัฐและเอกชน ความพร้อมของบุคลากร รวมถึงเงินทุน ความคุ้มค่าในการลงทุน การลดต้นทุนผู้ประกอบการ และการเข้าถึงเทคโนโลยี ซึ่งภาครัฐและเอกชนควรร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหา ปรับปรุงกฎระเบียบข้อที่เป็นจำกัด สร้างระบบนิเวศที่ดี และลงทุนโครงสร้างพื้นฐานที่มีความจำเป็น เพื่อร่วมกันยกระดับพื้นฐานด้านการจัดการข้อมูลของไทยอย่างรอบด้านและเป็นระบบ ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว

ส่วนที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับและการขยายผลจากการเข้าร่วมโครงการ

โปรดระบุประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งเป็น

- **ประโยชน์ต่อตนเอง**

นำแนวคิดและวิธีการการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytic) มายกระดับระบบการคิดวิเคราะห์ และการทำงานที่ใช้ข้อมูลเป็นฐานของการตัดสินใจ รวมถึงสามารถขับเคลื่อนกระบวนการการประยุกต์ใช้แนวคิดการวิเคราะห์ข้อมูลในการทำงานและพัฒนาองค์กรได้

- **ประโยชน์ต่อสายงานหรือวงการวิชาชีพในหัวข้อนั้นๆ**

นำแนวคิดและวิธีการการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytic) มาพัฒนางานการจัดทำและขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรม

- **กิจกรรมการขยายผลที่ได้ดำเนินการภายในระยะเวลา 60 วันนับจากวันสุดท้ายของโครงการ**

ดำเนินการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้แก่ทีมงานแบบกลุ่มย่อยเกี่ยวกับแนวคิดการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytic) และการบริหารประสบการณ์ผู้ใช้บริการ รวมถึงถ่ายทอดองค์ความรู้อย่างไม่เป็นทางการแก่ผู้ที่รับผิดชอบด้านการจัดการข้อมูลในหน่วยงานอื่น

- **กิจกรรมการขยายผลที่จะดำเนินการภายใน 6 เดือนหลังเข้าร่วมโครงการ**

มีแผนจะดำเนินการจัดทำบทความเกี่ยวกับการจัดการและวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytic) เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ภายในหน่วยงาน เพื่อขยายผลองค์ความรู้และถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลให้เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานของหน่วยงาน
